

Aangenomen amendementen Congres 108

Den Bosch, 6 oktober 2018

Overzicht aangenomen Amendementen

RA 108.01	Resolutie C: Burgerfora	Aangenomen
RA 108.02	Uitsluiten verdragen en fiscale en budgettaire kwesties	Aangenomen
RA 108.03	Kwaliteitscheck toezichthouders	Aangenomen
RA 108.04	Open organisatiecultuur bij overheden	Aangenomen
RA 108.05	Voorstel A: Begrijpelijkheid van stemprocedure	Aangenomen
RA 108.06	Voorstel B: Begrijpelijkheid van stemprocedure	Aangenomen
RA 108.07	Fractiediscipline	Aangenomen
RA 108.08	Regionale herkenbaarheid	Aangenomen
RA 108.09	Resolutie C: Burgerfora	Aangenomen
RA 108.10	Resolutie E: Correctief Referendum	Aangenomen
RA 108.11	Promotie partijloze bewindslieden	Aangenomen
RA 108.12	Amendement F: Recht van Instemming	Aangenomen
RA 108.13	Resolutie F: Hoorzitting	Aangenomen
RA 108.14	Lokale machtsverhoudingen	Aangenomen
RA 108.15	Politiek primaat gemeenteraad	Aangenomen
RA 108.16	Spelregels en bestuurlijke speelruimte vooraf vaststellen	Aangenomen
RA 108.17	Resolutie J: Verantwoording participatie	Aangenomen
RA 108.18	Amendement M: Ondersteun lokale & regionale informatievoorziening	Aangenomen
RA 108.19	Resolutie O: Interne democratie	Aangenomen
RA 108.20	Amendement O: Actiepunten interne democratie	Aangenomen
RA 108.24	Amendement E1: Correctief referendum met draagvlak	Aangenomen
RA 108.30	Resolutie G: Kies de burgemeester	Aangenomen
RA 108.34	Amendement P: Doorbreek de parlementaire cultuur	Aangenomen
RA 108.35	Investeer in de democratische behandeling van Europese wetgeving	Aangenomen
RA 108.36	Versterk de Europese democratie	Aangenomen

RA 108.01

Indiener: AAV Apeldoorn
Woordvoerder: Gerrit Altena

Onderwerp: resolutie C: Burgerfora
Betreft: Tekst toevoegen

Toe te voegen na regel 185:

In de loting wordt geborgd dat deelnemers representatief zijn voor de samenleving.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.02

Indiener: Marten Porte e.a.
Woordvoerder: Marjet Van Bezooijen

Onderwerp: Uitsluiten verdragen en fiscale en budgettaire kwesties van referendabiliteit
Betreft: Tekst toevoegen

Toe te voegen na regel 267:

Het is wel belangrijk in het oog te houden dat niet alles kwesties geschikt zijn voor het middel van een referendum. Zo zijn onder meer verdragen en fiscale en budgettaire kwesties minder passend.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.03

Indiener: AAV Eindhoven
Woordvoerder: Rogier Verkroost

Onderwerp: Kwaliteitscheck toezichthouders
Betreft: Tekst toevoegen

Toe te voegen na regel 507:

Ook de benoeming van toezichthouders in het maatschappelijk middenveld speelt hierbij mee. Gebruikers van de diensten moeten ervan uit kunnen gaan dat degenen die namens hen besturen en controleren hun functie ook serieus nemen, dit onafhankelijk doen en er voldoende tijd aan besteden. Het moet mogelijk worden om voorgedragen kandidaten namens de gebruikers een kwaliteitscheck te laten ondergaan om vast te stellen of zij de juiste personen zijn om namens hen toezicht te houden.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.04

Indiener: AAV Zwolle
Woordvoerder: Sonja Paauw

Onderwerp: Open organisatiecultuur bij overheden
Betreft: Tekst toevoegen

Toe te voegen na regel 392/434/470 (in de toelichting) (voorstel H, I en J)

Het succes van dit voorstel hangt af van een open en pro-actieve organisatiecultuur bij overheden en vertrouwen in mensen als grondhouding. Om deze open cultuur te bereiken en te versterken moeten overheden in staat worden gesteld om daar ook trainings- en bewustwordingsprogramma's voor te organiseren.

toe te voegen na regel 407/446/482 (bij de overwegende dat) (voorstel H, I en J)

- D66 overheden in staat wil stellen te blijven werken aan de organisatiecultuur die daar bij past.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.05

Indiener: Thema-afdeling Democratie & Rechtsstaat
Woordvoerder: Guy Puylaert

Onderwerp: Voorstel A: Begrijpelijkheid van stemprocedure
Betreft: Tekst toevoegen

Toe te voegen na regel 98:

2. De begrijpelijkheid van de stemprocedure, onder andere vast te stellen door een tijdige evaluatie, in het oog wordt gehouden tijdens het invoeren van dit voorstel.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.06

Indiener: Thema-afdeling Democratie & Rechtsstaat
Woordvoerder: Guy Puylaert

Onderwerp: Voorstel B: Begrijpelijkheid van stemprocedure
Betreft: Tekst toevoegen

Toe te voegen na regel 146:

2. De begrijpelijkheid van de stemprocedure, onder andere vast te stellen door een tijdige evaluatie, in het oog wordt gehouden tijdens het invoeren van dit voorstel.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.07

Indiener: Marian Louppen
Woordvoerder: Marian Louppen

Onderwerp: Fractiediscipline
Betreft: Tekst toevoegen

Toe te voegen na regel 98:

2. dat het wenselijk is, de fractiediscipline bij sterk omstreden onderwerpen te verminderen en ruimte te geven aan verschillende politieke invalshoeken en standpunten.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.08

Indiener: Marian Louppen
Woordvoerder: Marian Louppen

Onderwerp: Regionale herkenbaarheid
Betreft: Tekst toevoegen

Toe te voegen na regel 98:

Dat binnen de D66-Tweede Kamerfractie een verdeling over regio's wordt gemaakt met als doel dat Kamerleden naast hun algemene vertegenwoordigende taak, speciale aandacht geven aan de belangen van en de contacten met de hen toebedeelde regio, waarmee zij een hechte band onderhouden.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.09

Indiener: AAV Apeldoorn
Woordvoerder: Robert Jan Jonker

Onderwerp: resolutie C Burgerfora
Betreft: Wijziging

Regelnummer: 171 en 184

Huidige tekst:

Regel 171:
De toegankelijkheid van de besluitvorming op landelijk niveau beperkt is.

Regel 184:
op initiatief van de Tweede Kamer of regering er per thema een burgerforum

Voorgestelde tekst:

Regel 171:

De toegankelijkheid van de besluitvorming beperkt is.

Regel 184:

op initiatief van de Tweede Kamer of regering , dan wel Provinciale Staten of de Gemeenteraad, er per thema een burgerforum

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.10

Indiener: AAV Apeldoorn
Woordvoerder: Robert Jan Jonker

Onderwerp: resolutie E: Correctief referendum
Betreft: Tekst wijzigen

Regelnummer: 287 – 290

Huidige tekst:

D66 zich inzet voor een bindend correctief referendum, met een uitkomstdrempel wat betreft de geldigheid van de uitslag, waarbij het aantal tegenstemmen gelijk of groter is dan de helft plus een van de opkomst van de meest recente Tweede Kamerverkiezingen.

Voorgestelde tekst:

D66 zich inzet voor een bindend correctief referendum op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau, met een uitkomstdrempel wat betreft de geldigheid van de uitslag, waarbij het aantal tegenstemmen gelijk of groter is dan de helft plus een van de opkomst van de meest recente verkiezingen op het betreffende niveau.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.11

Indiener: Thema-afdeling Democratie & Rechtsstaat
Woordvoerder: Guy Puylaert

Onderwerp: Promotie partijloze bewindslieden
Betreft: Tekst toevoegen

Toe te voegen na regel 328:

- D66 voorstander is van bewindslieden die worden benoemd vanwege hun kennis en kunde en niet omdat ze lid zijn van een bepaalde politieke partij.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.12

Indiener: Flip Hoedemaeker e.a.
Woordvoerder: Flip Hoedemaeker

Onderwerp: Amendement F Opfrissing: Recht van instemming
Betreft: Tekst toevoegen

Tekst toe te voegen na regel 334:

2. Het parlement recht van instemming krijgt wat betreft deze benoemingen.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.13

Indiener: AAV Apeldoorn
Woordvoerder: Robert Jan Jonker

Onderwerp: resolutie F: Hoorzitting
Betreft: Tekst toevoegen

Toe te voegen na regel 334:

2. Deze zelfde bevoegdheid wordt gegeven aan Provinciale Staten en Gemeenteraden voorafgaand aan de benoeming van gedeputeerden en wethouders.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.14

Indiener: Marian Louppen
Woordvoerder: Marian Louppen

Onderwerp: Lokale machtsverhoudingen
Betreft: Tekst toevoegen

Toe te voegen na regel 370:

2. Dat in deze systeemwijzing de gemeenteraad onverkort het hoogste lokale besluitvormende orgaan blijft.

3. Dat voorafgaand aan de discussie resp. de vaststelling van de positie van de burgemeester duidelijkheid dient te bestaan over de taakverdeling en de (machts)verhouding tussen de op een eigen programma gekozen burgemeester en de eveneens gekozen gemeenteraad, aan de hand waarvan vervolgens de positie van de burgemeester wordt bepaald.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.15

Indiener: Thema-afdeling Democratie & Rechtsstaat
Woordvoerder: Guy Puylaert

Onderwerp: Politiek primaat gemeenteraad
Betreft: Tekst toevoegen

Toe te voegen na regel 370:

“, waarbij het politiek primaat bij de gemeenteraad ligt.”

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.16

Indiener: Lukas Meursing en Wytse Dassen
Woordvoerder: Lukas Meursing

Onderwerp: Spelregels en bestuurlijke speelruimte vooraf vaststellen
Betreft: Tekst wijzigen

Regelnummer: 473-488

Huidige tekst:

Constaterende dat:

- Besluitvorming na participatietrajecten vaak niet openbaar en transparant is.

Overwegende dat:

- Het inzichtelijk maken van afwegingen een cruciale rol speelt bij begrip voor het besluit;
- Participatie gebaat is bij duidelijke spelregels vooraf.

Spreekt uit dat:

1. D66 zich lokaal en regionaal inzet voor het introduceren van een verantwoordingsplicht voor het college en de gemeenteraad bij participatieprocessen.

Voorgestelde tekst:

Constaterende dat:

- Besluitvorming na participatietrajecten vaak niet openbaar en transparant is.
- Vooraf vaak onvoldoende duidelijk is welke ruimte er is om inbreng vanuit participatie in besluitvorming mee te nemen.

Overwegende dat:

- Het inzichtelijk maken van afwegingen een cruciale rol speelt bij begrip voor het besluit;
- Participatie gebaat is bij duidelijke spelregels en afbakening vooraf.

Spreekt uit dat:

1. D66 zich lokaal en regionaal inzet voor het vaststellen van spelregels en bestuurlijke speelruimte vooraf en een verantwoordingsplicht voor het college en de gemeenteraad bij participatieprocessen.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.17

Indiener: AAV Apeldoorn
Woordvoerder: Robert Jan Jonker

Onderwerp: resolutie J: verantwoording participatie
Betreft: Tekst wijzigen

Regelnummer: 486 – 488

Huidige tekst:

D66 zich lokaal en regionaal inzet voor het introduceren van een verantwoordingsplicht voor het college en de gemeenteraad bij participatieprocessen.

Voorgestelde tekst:

D66 zich lokaal, regionaal én nationaal inzet voor het introduceren van een verantwoordingsplicht voor het bestuur op elk niveau bij participatieprocessen.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.18

Indiener: Flip Hoedemaeker e.a.
Woordvoerder: Ruud Niewold

Onderwerp: Amendement M Oprissing: Ondersteun de lokale en regionale informatievoorzieningen

Betreft: Tekst wijzigen
Regelnummer: 599-613

Huidige tekst:

Constaterende dat:

- De lokale en regionale pers onder druk staat.

Overwegende dat:

- Een onafhankelijke, kritische pers een belangrijk onderdeel is van democratische controle op besluitvorming, op alle bestuursniveaus.

Spreekt uit dat:

1. D66 meer middelen beschikbaar stelt ter ondersteuning van lokale en regionale journalistiek en om landelijk te bepalen welke lokale en regionale omroepen fondsen ontvangen, om er zo voor te zorgen dat journalisten onafhankelijk en kritisch te werk kunnen gaan.

Voorgestelde tekst:

constaterende dat:

- regionale en lokale informatievoorzieningen onder druk staan;
- ook andere vormen van informatievoorziening zoals bibliotheken bedreigd worden;

overwegende dat:

- een onafhankelijke, kritische en diverse pers een belangrijk onderdeel is van democratische controle op besluitvorming, op alle bestuursniveaus;
- ook lokaal en regionaal steeds meer via de online mediainformatie wordt vergaard;
- een randvoorwaarde voor democratische controle is dat kiezers toegang hebben tot een onafhankelijke en kritische pers;
- kiezers van informatie moeten kunnen worden bediend in een vorm die aansluit op hun vaardigheden, mate van geletterdheid en financiële mogelijkheden en bibliotheken hierin lokaal een grote rol kunnen spelen;

spreekt uit dat:

- D66 meer middelen beschikbaar stelt ter ondersteuning van een diverse lokale en regionale journalistiek en zorgdraagt dat er een landelijk onafhankelijke verdeling komt van middelen op lokaal en regionaal niveau;
- D66 ervoor pleit dat het Rijk gemeenten verplicht stelt bibliotheekvoorzieningen in stand te houden om kiezers te helpen informatie te kunnen ontsluiten;

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.19

Indiener: AAV Apeldoorn
Woordvoerder: Robert Jan Jonker

Onderwerp: Resolutie O: Interne democratie
Betreft: Tekst toevoegen

Toe te voegen na regel 674:

- drempels om lid te worden van een politieke partij onwenselijk zijn;

Toe te voegen na regel 686:

- hierbij ook de voor- en nadelen van een lokaal lidmaatschap te onderzoeken.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.20

Indiener: Flip Hoedemaeker e.a.
Woordvoerder: Flip Hoedemaeker

Onderwerp: Amendement O Oprissing: Actiepunten interne democratie
Betreft: Tekst wijzigen

Regelnummer: 684-686

Huidige tekst:

Spreekt uit dat

1. Het landelijk bestuur van D66 binnen een jaar met voorstellen komt om de eigen reglementen in lijn te brengen met de uitgangspunten van de resolutie Democratie van Nu, te weten: betrokkenheid, toegankelijkheid, helderheid.

Voorgestelde tekst:

Spreekt uit dat

1. Er een werkgroep wordt ingesteld, ten minste bestaande uit landelijke, regionale, Europese en lokale vertegenwoordigers,
2. deze werkgroep in binnen een half jaar een (online) ledenraadpleging organiseert over de interne partijdemocratie en voorstellen voor meer betrokkenheid, toegankelijkheid en helderheid verzamelt.
3. deze werkgroep onder meer zal onderzoeken: regelmatige digitale ledenraadpleging, het debat tijdens congressen en in de vereniging, een betaalde voorzitter van het partijbestuur.
4. er bijzondere aandacht komt voor diverser maken van onze kandidatenlijsten, en dat de ledeninvloed op de samenstelling van kandidatenlijsten eenvoudiger en transparanter wordt gemaakt,
5. deze werkgroep op het volgend congres (109) met voorstellen komt inzake de samenstelling en ledeninvloed op de kandidatenlijsten, en die ter stemming worden gebracht
6. deze werkgroep voorts verslag doet op Congres 109 van de overige bevindingen en uiterlijk op congres 110 met definitieve voorstellen komt.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.24

Indiener: Flip Hoedemaeker e.a.

Woordvoerder: Flip Hoedemaeker

Onderwerp: Amendement E1 Oprissing: Correctief referendum met draagvlak

Betreft: Tekst wijzigen

Regelnummer: 281 – 290

Schrap de tekst onder E, te vervangen met:

Toelichting

Het is de afgelopen decennia zeer moeilijk gebleken om een correctief referendum in te voeren. Meerdere pogingen zijn mislukt. Het is daarom van belang dat D66 samen met andere politieke partijen op zoek gaat naar een zo groot mogelijk draagvlak, opdat uiteindelijk de D66-wens om tot een correctief referendum te komen daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Om dit realiseren is het belangrijk dat D66 de principe-uitspraak uit het laatste verkiezingsprogramma in stand houdt, namelijk dat het pal staat voor een bindend correctief referendum. Met dat standpunt op zak moet er gezocht worden naar een zo groot mogelijk draagvlak. Opnieuw afwijken van ons verkiezingsprogramma door ons op weer andere percentages vast te leggen helpt daar niet bij. Ook het afwijken van het jongste verkiezingsprogramma door de eisen aan het referendum ernstig te verzwaren door ons vast te leggen op een zeer hoge uitkomst-drempel kan ertoe leiden dat dit draagvlak niet gevonden gaat worden. Het gevolg hiervan is dat het correctief referendum er nooit gaat komen, en dit standpunt slechts cosmetisch blijft.

constaterende dat:

- D66 zich vanaf de jaren '80 heeft uitgesproken voor de wenselijkheid van een bindend correctief referendum;

- de afgelopen decennia vele vergeefse pogingen zijn gedaan om een bindend correctief referendum mogelijk te maken;

overwegende dat:

- D66 al bij het afgelopen verkiezingsprogramma een aanpassing heeft gedaan van het referendumstandpunt, te weten het schrappen van het referendabel maken van internationale verdragen
- Het nu opnieuw afwijken van het jongste verkiezingsprogramma, en pleiten voor geheel nieuwe, zeer zware eisen aan het bindend referendum niet behulpzaam is bij het uitdragen van een consistente lijn
- Het vinden van draagvlak voor het invoeren van een bindend correctief referendum de prioriteit dient te hebben,

Spreekt uit dat:

- D66 het jongste verkiezingsprogramma inzake het bindend correctief referendum als uitgangspunt neemt;
- D66 samen met andere politieke stromingen op zoek wil naar een zo groot mogelijk draagvlak voor het invoeren van het bindend correctief referendum, waarbij ook andere vormen van invulling bespreekbaar zijn.

Stemadvies
ONTRADEN

RA 108.30

Indiener: AAV Apeldoorn
 Woordvoerder: Robert Jan Jonker

Onderwerp: Resolutie G: Kies de Burgemeester
 Betreft: Tekst toevoegen

Toe te voegen na regel 370:

2. D66 zich om dezelfde redenen zich ook inzet voor een direct gekozen Commissaris van de Koning.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.34

Indiener: Flip Hoedemaeker e.a.
 Woordvoerder: Flip Hoedemaeker

Onderwerp: Amendement Bullet P: Doorbreek de parlementaire cultuur
 Betreft: Tekst toevoegen

Toe te voegen na regel 686:

P. Doorbreek de parlementaire cultuur

Toelichting

Voor verbetering van de democratie in Nederland is het niet altijd noodzakelijk om wetswijzigingen, of zelfs grondwetsherzieningen door te voeren. In de werkwijze van de Tweede Kamer zijn in de loop van de jaren gebruiken geslopen die nadelig kunnen zijn voor het functioneren van de democratie. Zo is er een extreme focus op het vormen van een zogenaamde meerderheidsregering bij kabinetsformaties, met ongewenste gevolgen voor inhoud en invloed van minderheden. In het verleden werd er bij sommige (vooral ethische) debatten bijvoorbeeld gewerkt met meerdere woordvoerders per fractie, om de diversiteit aan opvattingen binnen een partij te tonen. Dit is uit de politieke cultuur geslepen, en dat is jammer. Deze politieke cultuur kan en moet worden doorbroken, en D66 moet daarin het voortouw durven nemen. Ook de ondersteuning van het parlement moet beter. Zo moet het taboe worden doorbroken om meer geld uit te trekken voor het eigen functioneren.

Resolutie

Constaterende dat:

- Voor verbetering van de democratie het niet altijd noodzakelijk om wetswijzigingen, of zelfs grondwetsherzieningen door te voeren

Overwegende dat:

- Ongeschreven wetten en gebruiken in het parlement soms bijdragen aan het afnemen van de herkenbaarheid van parlementariërs, het debat beperken en afbreuk doen aan de inbreng van minderheidsopvattingen,
- D66 in dezen het initiatief mag nemen deze cultuur op punten te doorbreken

Spreekt uit dat D66:

1. Het vormen van een minderheidsregering voor de toekomst niet uitsluit.
2. De voorkeur uitspreekt voor een kort regeerakkoord op hoofdlijnen.
3. Bij bepaalde onderwerpen meerdere woordvoerders toestaat, bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een minderheidsstandpunt in de fractie
4. Niet automatisch instemt met het ontbinden van het parlement bij de tussentijdse val van het kabinet, maar eerst onderzoekt of de vorming van een nieuw kabinet mogelijk is gebaseerd op het nog steeds geldige mandaat van de kiezer.
5. Pleit voor een betere ondersteuning van parlementariërs in onderzoeksmogelijkheden en personele ondersteuning.

Stemadvies
OVERNEMEN

Indiener: Liesbeth Krol en Mendeltje van Keulen
Woordvoerder: Liesbeth Krol

Onderwerp: Investeer in de democratische behandeling van Europese wetgeving
Betreft: Tekst toevoegen

Toe te voegen na regel 686:
P. Investeer in de democratische behandeling van Europese wetgeving

Toelichting

D66 zet zich in voor een betrokken, toegankelijke en heldere democratie. Dat zijn de uitgangspunten die we hanteren om de democratie van nu vorm te geven. Deze uitgangspunten hanteren we nog niet bij de inzet van het parlement en vervolgens de Nederlandse regering bij de onderhandelingen over beleid en wetgeving m.b.t. Europa.

Europese besluitvorming kent een voorbereiding in de lidstaten die met die aan de hand van de uitkomsten van die voorbereiding onderhandelen in Brussel.

‘Europa’ is nog steeds een onbekende wereld voor veel burgers en kiezers. Toch is onze nationale politiek niet meer los te zien van de Europese politiek. Wetgeving op sommige beleidsvelden wordt soms voor 80% vanuit Europa bepaald. Tot nu toe wordt er weinig, gedaan om ruimer, beter en regelmatigiger aandacht te besteden aan de (politieke) inzet van Nederland en de effecten en de gevolgen van Europese wetgeving op Nederlandse wetgeving. Zo blijft Europa onbekend en dat is niet oplosbaar als er alleen op het Europese vlak aan versterking van de democratie wordt gewerkt!

D66 wil ook dat bij de behandeling in het parlement van toekomstig Europees beleid en wetgeving de uitgangspunten: betrokkenheid, toegankelijkheid en helderheid worden betrokken teneinde de democratie van nu vorm te geven.

Resolutie:

Constaterende dat:

- Europese wetgeving in Nederland op bepaalde beleidsvelden voor 80% bepalend is.

Overwegende dat:

- De democratie nu niet volledig voldoet aan de uitgangspunten betrokkenheid, toegankelijkheid en helderheid als de inzet van de onderhandelingen van het parlement en de Nederlandse regering over Europese wetgeving onbekend en onzichtbaar is, zeker in beleidsvelden waar 80% van de wetgeving vanuit Europa wordt aangereikt.

Spreekt uit dat:

1. D66 zich inzet voor een toegankelijke, heldere en openbare beleidsinzet en verantwoording van Europees beleid in Nederland. De inzet van de regering in de Europese Raden, in de besprekingen met het Europees parlement en in de zogenaamde triloggen, moeten openbaar zijn. De stand van zaken in EU-onderhandelingen moet eenvoudig kunnen worden gevolgd, bijvoorbeeld door een digitaal EU-volgsysteem van Rijksoverheid of parlement. En na afloop van Europese besluitvorming moet door de regering altijd naar het parlement en naar burgers worden verantwoord waarmee namens Nederland is ingestemd, en hoe dit zich verhoudt tot de oorspronkelijke inzet.

Stemadvies
OVERNEMEN

RA 108.36

Indiener: Gerrit Altena, Flip Hoedemaeker e.a.
Woordvoerder: Flip Hoedemaeker

Onderwerp: Versterk de Europese Democratie
Betreft: Tekst toevoegen

Toe te voegen na regel 686:

P. Versterk de Europese Democratie

Toelichting:

D66 zet zich in voor een betrokken, toegankelijke en heldere democratie. Dat zijn de uitgangspunten die we hanteren om de democratie van nu vorm te geven. Deze uitgangspunten moeten ook leidend zijn als het gaat om de Europese democratie.

De Europese Unie en de besluiten die daar genomen worden zijn steeds belangrijker en invloedrijker geworden. De betrokkenheid van mensen bij deze besluitvorming is echter erg laag. De opkomst bij verkiezingen is sinds 1994 niet boven de 40% gekomen. Ook buiten verkiezingen om is de betrokkenheid nihil, de democratische legitimiteit van de Commissie gering en de daadkracht van het Parlement beperkt.

Resolutie:

constaterende dat:

- het democratisch gehalte van EU-beslissingen achterblijft bij hun impact op de Europese burger;
- het primair de bevoegdheid is van de nationale regeringen van EU-lidstaten om de bevoegdheden van de EU-instanties te bepalen;
- EU wet- en regelgeving op sommige beleidsvelden voor 80% bepalend is.

overwegende dat:

- de invloed van de Europese Unie in de komende jaren eerder zal toenemen dan afnemen;
- dit vraagt om striktere controle van de verschillende instituties van de EU, zowel direct door de Europese burger, als indirect via het Europees Parlement;
- een van de richtingwijzers van D66 is: vertrouwen op de eigen kracht van mensen;
- de uitgangspunten van betrokkenheid, toegankelijkheid en helderheid ook op de EU van toepassing zijn.

spreekt uit dat:

- D66 zich op Europees én nationaal niveau actief inzet voor het versterken van democratische waarborgen binnen het systeem van de Europese Unie, en in het bijzonder:
  - de burger het recht op amendement te geven, in het wetgevingsproces van het Europees parlement;
  - het Europees Parlement het recht te geven de voorzitter van de Europese Commissie direct te kiezen;
  - het Europees Parlement volledig initiatiefrecht te geven;
  - het Europees Parlement het recht te geven individuele EU-commissarissen weg te sturen
  - Inzichtelijke procedures te formuleren die betrekking hebben op de inzet van de onderhandelingen van de Nederlandse regering in de EU en de verantwoording hierover in het nationale parlement.

Stemadvies
OVERNEMEN